

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет економічних наук
Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Котляр Ю.В.

“ ” 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: ТЕОРІЇ, КОНЦЕПЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Кваліфікація: Доктор філософії з обліку і оподаткування

Розробник:

Завідувач кафедри розробника:

Гарант освітньо-наукової програми:

Декан факультету економічних наук

Завідувач відділу аспірантури:

Начальник НМВ:

Белінська С.М.

Великий Ю.В.

Белінська С.М.

Белінська С.М.

Ужва А.М.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-наукова програма	«Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативна
Курс навчання	2
Навчальний рік	2024-2025 н.р.; 2025-2026 н.р.; 2026-2027
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	3
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма
	Всього – 120 годин
	20 годин
	20 годин
	80 годин
Відсоток аудиторного навантаження	33%
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	-
Форма підсумкового контролю	Екзамен

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою дисципліни "Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи» є формування наукового світогляду та економічне мислення у майбутніх спеціалістів про теорії, парадигми, концепції, закономірності та тенденції розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності та вмінь критично їх застосовувати у власних наукових дослідженнях.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з сучасними теоріями, концепціями та парадигмами розвитку бухгалтерського обліку;
- формування вміння критично сприймати концепції розвитку бухгалтерського обліку та визначенні поточних та стратегічних планів розвитку бухгалтерського обліку.

Предметом навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи» є теорії, парадигми, концепції, закономірності та тенденції розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності.

Після опанування дисципліни «Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи» здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен знати:

- періоди та концептуальні засади розвитку і формування бухгалтерського обліку, як науки;
- парадигми, концепції та теорії бухгалтерського обліку;
- наукові спрямування в обліковій теорії;
- провідні українські наукові школи у сфері обліку, аналізу і аудиту;

здобувач повинен уміти:

- розуміти теорію, методологію, принципи, функції, методики у сфері обліку;
- проводити системні наукові дослідження теорії та методології обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування при вивченні об'єкта дослідження;
- формувати нові наукові дослідницькі результати за обраною темою.

Основними організаційними формами дисципліни «Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи» є: лекції, практичні, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань та контрольні заходи (поточний та підсумковий контроль).

Програмні компетенції

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

Програмні результати навчання (РН)

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.

РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни:

3.1.1. Денна форма навчання

Програма навчальної дисципліни: розподіл годин

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1.	Тема: 1. Бухгалтерський облік: періоди та концептуальні засади розвитку.	2	2	10
2.	Тема: 2. Світові наукові бухгалтерські школи.	2	2	10
3.	Тема: 3. Бухгалтерський облік як наука в постіндустріальній економіці.	2	2	5
4.	Тема: 4. Парадигми і концепції бухгалтерського обліку.	2	2	5
5.	Тема: 5. Теорія бухгалтерського обліку.	2	2	5
6.	Тема: 6. Особливості інституціональної теорії бухгалтерського обліку.	2	2	5
7.	Тема: 7. Теоретичні аспекти побудови та розвитку бухгалтерського обліку в галузях економіки	2	2	10
8.	Тема: 8. Вплив сучасного бізнес-середовища на концепції та технології управлінського обліку. Безпеко-орієнтовна концепція бухгалтерського обліку.	2	2	10
9.	Тема: 9. Вплив ІТ-технологій на зміну класичної парадигми бухгалтерського обліку.	2	2	10
10.	Тема: 10. Вплив концепції сталого розвитку на методологію бухгалтерського обліку та звітності.	2	2	10
	Всього за курсом	20	20	80

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1.1. План лекцій

№	пари	Тема заняття / план
1.	1.	Тема: 1. Бухгалтерський облік: періоди та концептуальні засади розвитку. Постіндустріальна економіка як фактор розвитку бухгалтерського обліку. Цивілізаційний підхід в бухгалтерському обліку: сутність та необхідність застосування. Постіндустріальні тенденції розвитку бухгалтерського обліку. Концептуальні основи стандартизації бухгалтерського обліку в умовах глобалізації.
2.	2.	Тема: 2. Світові наукові бухгалтерські школи. Наукова школа: її ознаки та умови формування. Виникнення та історичні етапи розвитку облікових наукових шкіл. Формування і функціонування бухгалтерських шкіл в Україні.
3.	3.	Тема: 3. Бухгалтерський облік як наука в постіндустріальній економіці. Облікова складова економічної науки. Облік у становленні економічної науки. Бухгалтерський облік як наука: загальний підхід до подальшого розвитку. Загальнотеоретична структура бухгалтерського обліку. Розширення функцій, предмета і об'єктів обліку. Новації в розвитку бухгалтерського обліку як науки в постіндустріальній економіці. Розвиток наукових шкіл бухгалтерського обліку: минуле та майбутнє.
4.	4.	Тема: 4. Парадигми і концепції бухгалтерського обліку. Філософські підходи до облікового теоретичного знання. Парадигми бухгалтерського обліку. Концепції бухгалтерського обліку.
5.	5.	Тема: 5. Теорія бухгалтерського обліку. Поняття облікових теорій, їх функцій. Юридичний напрямок розвитку облікових теорій. Економічний напрямок розвитку облікових теорій. Теорії аналітичного характеру. Балансові теорії. Змістовна теорія. Креативний облік.
6.	6.	Тема: 6. Особливості інституціональної теорії бухгалтерського обліку.

		Інституціоналізм та неінституціоналізм як напрями розвитку економічної теорії. Бухгалтерський облік як соціально-економічний інститут. Застосування інституціональної теорії у вирішенні проблем розвитку бухгалтерського обліку (інститут власності, теорія контрактів, звітність в інституційному середовищі. Облік трансакційних витрат.
7.	7.	Тема: 7. Теоретичні аспекти побудови та розвитку бухгалтерського обліку в галузях економіки. Теоретичні засади побудови бухгалтерського обліку в аграрній галузі економіки. Галузеві аспекти поглиблення предмету та об'єктів бухгалтерського обліку. Методологічне забезпечення формування галузевих стандартів бухгалтерського обліку. Електронний бізнес та його вплив на систему бухгалтерського обліку. Трансформація системи бухгалтерського обліку на підприємства е-бізнесу.
8.	8.	Тема: 8. Вплив сучасного бізнес-середовища на концепції та технології управлінського обліку. Безпеко-орієнтовна концепція бухгалтерського обліку. Концептуальні підходи до облікового відображення та інформаційного узагальнення витрат. Концептуальні підходи до реформування бухгалтерського обліку.
9.	9.	Тема: 9. Вплив ІТ-технологій на зміну класичної парадигми бухгалтерського обліку. Вплив інформаційних технологій на змістові та організаційні зміни в сучасних процесах організації бухгалтерської практики. Тенденції використання інструментарію інформаційних технологій в загальній управлінській системі за сучасної глобальної цифровізації. Впровадження в бухгалтерську систему різного виду інструментальних засобів ІТ-технологій. Напрями формування нової парадигми бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економічного простору.
10	10.	Тема: 10. Вплив концепції сталого розвитку на методологію бухгалтерського обліку та звітності. Систематизація структурних компонентів і видів господарського обліку для формування комплексної узгодженості парадигми бухгалтерського обліку сталого розвитку та звітності.

4.1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	пари	Тема заняття / план
1.	1.	Тема: 1. Бухгалтерський облік: періоди та концептуальні засади розвитку. Постіндустріальна економіка як фактор розвитку бухгалтерського обліку. Цивілізаційний підхід в бухгалтерському обліку: сутність та необхідність застосування. Постіндустріальні тенденції розвитку бухгалтерського обліку. Концептуальні основи стандартизації бухгалтерського обліку в умовах глобалізації.
2.	2.	Тема: 2. Світові наукові бухгалтерські школи. Наукова школа: її ознаки та умови формування. Виникнення та історичні етапи розвитку облікових наукових шкіл. Формування і функціонування бухгалтерських шкіл в Україні.
3.	3.	Тема: 3. Бухгалтерський облік як наука в постіндустріальній економіці. Облікова складова економічної науки. Облік у становленні економічної науки. Бухгалтерський облік як наука: загальний підхід до подальшого розвитку. Загальнотеоретична структура бухгалтерського обліку. Розширення функцій, предмета і об'єктів обліку. Новації в розвитку бухгалтерського обліку як науки в постіндустріальній економіці. Розвиток наукових шкіл бухгалтерського обліку: минуле та майбутнє.
4.	4.	Тема: 4. Парадигми і концепції бухгалтерського обліку. Філософські підходи до облікового теоретичного знання. Парадигми бухгалтерського обліку. Концепції бухгалтерського обліку.
5.	5.	Тема: 5. Теорія бухгалтерського обліку. Поняття облікових теорій, їх функції. Юридичний напрямок розвитку облікових теорій. Економічний напрямок розвитку облікових теорій. Теорії аналітичного характеру. Балансові теорії. Змістовна теорія. Креативний облік.
6.	6.	Тема: 6. Особливості інституціональної теорії бухгалтерського обліку. Інституціоналізм та неінституціоналізм як напрями розвитку економічної теорії. Бухгалтерський облік як соціально-економічний інститут. Застосування інституціональної теорії у вирішенні проблем розвитку бухгалтерського обліку (інститут власності, теорія контрактів, звітність в інституційному

		середовищі. Облік трансакційних витрат.
7.	7.	Тема: 7. Теоретичні аспекти побудови та розвитку бухгалтерського обліку в галузях економіки. Теоретичні засади побудови бухгалтерського обліку в аграрній галузі економіки. Галузеві аспекти поглиблення предмету та об'єктів бухгалтерського обліку. Методологічне забезпечення формування галузевих стандартів бухгалтерського обліку. Електронний бізнес та його вплив на систему бухгалтерського обліку. Трансформація системи бухгалтерського обліку на підприємства е-бізнесу.
8.	8.	Тема: 8. Вплив сучасного бізнес-середовища на концепції та технології управлінського обліку. Безпеко-орієнтовна концепція бухгалтерського обліку. Концептуальні підходи до облікового відображення та інформаційного узагальнення витрат. Концептуальні підходи до реформування бухгалтерського обліку.
9.	9.	Тема: 9. Вплив ІТ-технологій на зміну класичної парадигми бухгалтерського обліку. Вплив інформаційних технологій на змістові та організаційні зміни в сучасних процесах організації бухгалтерської практики. Тенденції використання інструментарію інформаційних технологій в загальній управлінській системі за сучасної глобальної цифровізації. Впровадження в бухгалтерську систему різного виду інструментальних засобів ІТ-технологій. Напрями формування нової парадигми бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економічного простору.
10.	10.	Тема: 10. Вплив концепції сталого розвитку на методологію бухгалтерського обліку та звітності. Систематизація структурних компонентів і видів господарського обліку для формування комплексної узгодженості парадигми бухгалтерського обліку сталого розвитку та звітності.

4.2. Завдання для самостійної та практичної роботи

Самостійна робота аспірантів передбачає засвоєння теоретичного матеріалу, закріплення знань і навичок, отриманих під час аудиторної роботи у таких формах:

- відповіді на питання для самоконтролю;
- розв'язування кейсів для поточного домашнього опрацювання;
- підготовка наукових повідомлень, тез (на українській та англійських мовах).

Контроль знань включає проміжний та підсумковий контроль. Бали до екзамену аспіранти заробляють виключно на семінарських заняттях (відповіді, доповідь, кейси), самостійну(індивідуальну) роботу (науковий проект(тези, доповіді)), а також участь у науковій конференції (форумі) за бажанням.

4.2.1. Приклад КЕЙСА:

4.2.1.1.

Завдання: Розгляньте список нормативно-правової бази з питань регулювання обліку в галузі, що є предметом вашого дослідження. На підставі аналізу цих документів підготуйте доповідь:

Таблиця 1

Назва нормативного документу	Орган, який прийняв	Основні терміни, які використовуються в документі	Основні розділи документу	Що регулює

Завдання: На підставі аналізу наукової новизни авторефератів визначте вид моделі, запропонованої автором.

Таблиця 2

Автореферат (автор, назва, рік видання)	Запропоновані моделі

4.3. Забезпечення освітнього процесу

Засоби навчання:

- Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчально-контролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM.

- ТЗН (ноутбук, і т.д.)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

– Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер);

– Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi;

– OS: Windows;

– Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet;

– Система електронного навчання Moodle 3.9.

4.4. Методи навчання

Методи навчання окремої навчальної дисципліни — взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок.

Під час занять використовуються наступні методи навчання: за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні та практичні; за логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний методи.

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи		
Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування	словесні, наочні та практичні, індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний, дискусійні методи, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний, пояснювально-ілюстративний, дискусійні методи, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту,	індуктивно-дедукційний, дослідницький, репродуктивний, евристичний,	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-

оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності	пояснювально-ілюстративний	пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.
---	----------------------------	--

5. Підсумковий контроль

5.1.1. Перелік питань до екзамену:

1. Періодизація розвитку бухгалтерського обліку в обліковій літературі.
2. Облікове мистецтво раннього Середньовіччя.
3. Початок наукової розробки бухгалтерського обліку.
4. Концептуальні основи стандартизації бухгалтерського обліку в умовах глобалізації.
5. Облік у системі економічних наук.
6. Підходи до розвитку науки “бухгалтерський облік” в постіндустріальній економіці.
7. Поглиблення сутності предмету бухгалтерського обліку.
8. Філософські підходи до облікового теоретичного знання.
9. Парадигми бухгалтерського обліку.
10. Концепції бухгалтерського обліку.
11. Поняття облікових теорій, їх функції.
12. Юридичний напрямок розвитку облікових теорій.
13. Економічний напрямок розвитку облікових теорій.
14. Теорії аналітичного характеру.
15. Балансові теорії.
16. Змістовна теорія.
17. Креативний облік.
18. Інституціоналізм та неоінституціоналізм як напрями розвитку економічної теорії.
19. Бухгалтерський облік як соціально-економічний інститут.
20. Застосування інституціональної теорії у вирішенні проблем розвитку бухгалтерського обліку (інститут власності, теорія контрактів, звітність в інституційному середовищі).
21. Облік трансакційних витрат.
22. Теоретичні засади побудови бухгалтерського обліку в аграрній галузі економіки.
23. Галузеві аспекти поглиблення предмету та об’єктів бухгалтерського обліку.
24. Методологічне забезпечення формування галузевих стандартів бухгалтерського обліку.
25. Електронний бізнес та його вплив на систему бухгалтерського обліку. Трансформація системи бухгалтерського обліку на підприємствах е-бізнесу.
26. Становлення професійних організацій та професії бухгалтера.
27. Інститут професійних бухгалтерів.
28. Причинно-наслідковий зв'язок формування і розвитку інституту професійних бухгалтерів
29. Сертифікація бухгалтерів: організаційно-методологічні підходи.
30. Професійні аспекти підвищення кваліфікації бухгалтерів.
31. Професійна етика бухгалтерів.
32. Наукова школа: її ознаки та умови формування.
33. Виникнення та історичні етапи розвитку облікових наукових шкіл.
34. Формування і функціонування бухгалтерських шкіл в Україні.
35. Класифікація існуючих інституціональних концепцій.
36. Класифікація інститутів і організацій.
37. Бухгалтерський облік як соціально-економічний інститут.
38. Структурний базис дослідження теорій бухгалтерського обліку.
39. Групи причин, які зумовлюють пріоритетність застосування інституційної теорії в бухгалтерському обліку.

40. Модель розвитку глобальної системи бухгалтерського обліку, виходячи із еволюції запитів до його інформації.
41. Відповідність явища бухгалтерського обліку критеріям інститутів в економічних та соціальних теоріях.
42. Відповідність бухгалтерського обліку критеріям ідентифікації соціальних інститутів.
43. Функціональна модель інституту бухгалтерського обліку (класифікація, ієрархія і взаємодія складових).
44. Теоретико-прикладне збагачення «Системи» в «Інститут» бухгалтерського обліку. Інституційний підхід до розвитку теорій обліку.
45. Інститут власності і облік.
46. Теорія контрактів в обліку.
47. Звітність в інституційному середовищі.
48. Облік трансакційних витрат.
49. Генезис професії бухгалтера: професійні об'єднання, елементи, науки, етики.
50. Функції бухгалтера за роллю в системі управління підприємством.
51. Інститут професійних бухгалтерів.
52. Причинно-наслідковий зв'язок формування і розвитку інституту професійних бухгалтерів.
53. Посилення ролі та важливості інституту професії в інституті бухгалтерського обліку.
54. Рівні змісту визначення поняття «професійний бухгалтер».
55. Концептуальні підходи до вирішення проблеми професійної сертифікації бухгалтерів.
56. Мета і завдання МСО професійного бухгалтера МФБ.
57. Принципи функціонування національної системи професійної сертифікації бухгалтерів і її галузевих складових.
58. Основні етапи процесу підготовки професійного бухгалтера.
59. Професійна етика бухгалтерів.
60. Тосканська наукова школа.
61. Венеціанська школа.
62. Ломбардська наукова школа.
63. Становлення бухгалтерського обліку у Франції.
64. Напрямок розвитку обліку в німецьких наукових школах.
65. Розвиток обліку в англомовних країнах.

5.1.2. Підсумковий контроль здійснюється шляхом складання екзамену.

Результатом вивчення дисципліни є екзамен для денної форми навчання. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 60 балів. На екзамені максимальна кількість балів - 40 балів.

Екзаменаційний білет складається з трьох питань, за кожну правильну відповідь студент отримує: перше та друге питання по 12 балів, третє питання 16 балів.

Типовий екзаменаційний білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Семестр —
Навчальна дисципліна Бухгалтерський облік: теорії, концепції і перспективи

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

1. Концептуальні основи стандартизації бухгалтерського обліку в умовах глобалізації?
2. Електронний бізнес та його вплив на систему бухгалтерського обліку
3. Особливості креативний облік.

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол № _____ від „_____” _____ 2024 року

Завідувач кафедри обліку і аудиту _____ Великий Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ Белінська С.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Підсумковий контроль знань здобувачів означає поступове накопичення балів від одного поточного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу. Контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях (відповіді, доповідь, тести, кейси), самостійну та контрольну роботу, а також участь у студентській конференції (форумі). Робочою програмою передбачено зарахування елементів неформальної освіти в рамках практичного завдання до тем. У разі проходження курсів, тренінгів та отримання сертифікатів, прохання надати копії.

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1.	Відповіді на семінарських заняттях, кейси	4*10=40
2.	Підготовка наукового проекту (протягом семестру) стаття	10
3.	Підготовка наукових повідомлень за заданою тематикою або участь в наукових конференціях (за вибором аспіранта) тези	5
4.	Підготовка доповіді за самостійно обраною тематикою даної дисципліни	5
5.	Екзамен	40
	Разом	100

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання завдань (кейси);
- контроль систематичності та активності роботи здобувача протягом семестру;
- контроль індивідуальної роботи.

Якщо аспірант відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання завдань. Після виконання програми курсу у визначений термін здійснюється поточний контроль у вигляді індивідуальної роботи. Якщо з об'єктивних причин аспірант не пройшов контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості. Контроль знань аспірантів здійснюється через проведення написання наукової статті.

10-8 балів – самостійно і творчо вирішені поставлені проблеми, аспірант вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки. Логічна структура змісту навчального матеріалу дисципліни розроблена.

7-5 балів виставляється аспірантам, які проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Розроблена логічна структура змісту, зроблено самостійні висновки. Зустрічаються несуттєві недоліки.

4-3 балів відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, відсутні судження аспіранта, його висновки та узагальнення. Висвітлення проблеми є неповним.

0-2 бали виставляється аспірантам, які виконали індивідуально-дослідницьке завдання на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, відсутній логічний виклад.

Оцінювання захисту наукового проекту роботи. Оцінювання індивідуальної роботи (тези, доповіді) здійснюється у межах 5 балів:

Так, 4-5 балів – відповідь належить до високого рівня засвоєння навчального матеріалу, є повною, логічною, аргументованою та доказовою. 3-4 балів виставляється аспірантам, які мають базові знання, знання літературних джерел з навчальної дисципліни, проте студент не може дати їх достатньої критичної оцінки. 2 бали виставляється за відповіді аспірантів, які носять фрагментарний і неповний характер; не завжди є логічними і обґрунтованими, однак присутні власні судження та висновки. 1-0 балів – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу. Відповідь не містить елементів власного судження або взагалі відсутня.

- 5балів – за підготовку наукових повідомлень за заданою тематикою;

- 5 балів – за участь в наукових конференціях, підготовку науково-дослідницьких статей та їх озвучення (за бажанням).

Оцінювання активності під час аудиторних занять. Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах 40 балів (4 балів*10 практичних занять).

За кожен відповідь студент отримує від 1 до 5 балів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Загальна оцінка за відповідь на питання встановлюється згідно національної шкали та шкали ECTS:

Відповідність рейтингових оцінок у балах за національною шкалою та шкалою ECTS:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінно
82-89	Добре	B	дуже добре
75-81		C	добре
67-74		D	задовільно
60-66	Задовільно	E	достатньо
35-59		FX	незадовільно
1-34	Незадовільно	F	незадовільно

Оцінка **“Відмінно” - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти дав лаконічні й ґрунтовні відповіді на всі питання, запропоновані на залік. Відповідь свідчить, що здобувач вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Здобувач уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Здобувач розуміє значимість знань з дисципліни для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **“Добре” - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо здобувач викладає відповідь на кожне залікове питання, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів здобувач припускається незначних помилок. В той же час, здобувач не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **“Задовільно” 60-74 балів** виставляється здобувачу в разі, якщо він не повністю розкрив залікові питання, або не відповів на одне з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалу курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Здобувач не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальності проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **“Незадовільно” 34-59 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з трьох питань висвітлено поверхово, або не висвітленими залишаються 2 з 3-х питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, здобувач не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

7. Рекомендовані джерела інформації, інформаційні ресурси

1. <https://rp.gov.ua/home/>
2. <https://customs.gov.ua>
3. <https://dasu.gov.ua>
4. <https://www.kmu.gov.ua>
5. <http://www.nbu.gov.ua>
6. <https://www.mof.gov.ua/uk/>
7. <https://buhgalter911.com/uk/>
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
9. Belinska S. Accounting and analytical support of enterprises in the digital economy/ Uzhva A, Belinska S., Lazarijeva O. / Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2022, No 3. (Scopus).
10. Белінська С.М. Управління прибутком підприємства / С.М. Белінська, І.О. Крисіна /Ефективна економіка. – [Електронний ресурс]. – 2022. – № 1. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua>
11. Belinska S. Formation of the incentive role of the environmental tax in Ukraine. / Belinska S., Uzhva A, Rudenko N. / Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2021, No 3. (Scopus).

12. Гуцаленко Л.В. Генезис наукових підходів до інформаційної функції бухгалтерського обліку. Матеріали IV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством». ПНАУ. 2021 (31.03.2021, м. Полтава).

13. Гуцаленко Л. В., Попова О.О. Управлінська звітність в контексті удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Bioeconomy and Agrarian Business. Том 13. №2, 2022
[URL:http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/editor/proofGalley/16344/14550](http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/editor/proofGalley/16344/14550)

14. Жук В. М.; Попко Є. Ю.; Шендерівська Ю. Л. Бухгалтерський облік: перегляд предмету і назви професії. Accounting & Finance/Oblik i Finansii, 2020, 87.

15. Захарченко Ю. П. Концепції і парадигми бухгалтерського обліку як основа розвитку наукових основ теорій. Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків., 2019, 84.

16. Легенчук С.Ф. Багатоваріантність в бухгалтерському обліку: історико-теоретичні аспекти / С.Ф. Легенчук. – Житомир : ЖДТУ, 2017. – 204 с.